

La parròquia del Coll

Les societats pageses, d'antic normalment vivien aïllades i poques en nuclis habitats, encara que algunes sí s'agrupaven en petits veïnats o barris, sovint amb la casa a un costat i les corts i dependències auxiliars al davant, a l'altre costat del camí.

Aquestes societats, s'organitzaven en parròquies a l'entorn de la seva església parròquial, avui, en la seva majoria, formen part, algunes agrupades en més d'una parròquia, d'un terme municipal concret.

Una d'aquestes petites parròquies, no pas en territori, però sí en nombre d'habitants, havia estat l'anomenada parròquia de Sant Esteve del Coll, que normalment hom anomena amb la forma més popular i coneguda del Coll.

Aquesta parròquia a cavall dels termes de Cardedeu i Llinars, està situada al límit sud del terme municipal de Llinars, amb un desnivell important des de la plana de la bassa del Llop, o la Torrassa, dalt la muntanya, fins a baix el pla, vora el Mogent, i travessat aquest s'entra a la part que queda en el terme de Cardedeu.

Les faldes que puguen drete des del Mogent - després de travessar el riu pel pont de can Lleget,

antiga pagesia vora el riu que s'ha convertit en un restaurant amb el nom comercial del riu precisament a l'entorn de la carretera de Cardedeu a Dosrius, estan avui dia urbanitzades i les cases omplen les parcel·les d'uns carrers que serpentejen fins arribar a la capella de Sant Esteve del Coll del segle XVI, que avui roman solitària, d'ençà que s'enderrocà la Rectoria i el cementiri fou traslladat més amunt.

Vora l'església, surt un camí en direcció sud-est, que de seguida troba el camí del Coll, amb el qual formen un triangle, al centre del qual hi ha el magnífic "Arboç del Coll". Catalogat per la Generalitat de Catalunya com arbre monumental, avui llastimosament el seu estat és molt precari amb la major part del cos sec i protegit, brotant solament una branca de la seva esplendor nord; fa pensar que en el seu esplendor havia de ser un arbre vertaderament extraordinari.

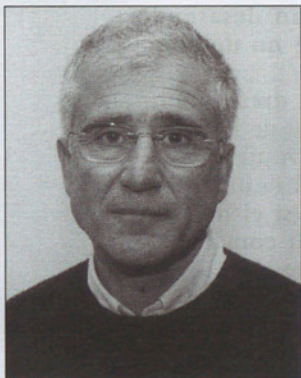
Si continuem en direcció a migdia pel camí del Coll podrem gaudir del paisatge que es desplega fins arribar a la cruïlla amb el camí que porta novament a la carretera i can Collet, a la dreta, o bé remuntar a l'esquerra cap a les cases de can Dous i can Puigverd, una habitada, l'altra de gran presència i

bellesa pagesa, en un estat força ruïnós.

Continuant per aquest camí i en direcció sud-est es pot anar fins el cau de la Mostela, on s'hi feren troballes arqueològiques, en un indret que els picapedrers aprofitaren d'antic, que serví d'aixopluc a la gent de bosc, sota les dues gran lloses que s'aguanten mútuament en una forma piramidal, sota la qual es buscava el refugi, en aquest cau.

Tanmateix si el camí se segueix al nord, passant per l'anomenada Torre Vella, de la qual en queden poques restes, les quals de ben segur originaren aquest nom, arribarem a la plana de la bassa del Llop, on antigament els pendents suaus d'aquests llocs alts es reunien per a formar un bassal on mai hi mancava l'aigua, que segons la tradició aprofitaven aquells animals, en altres temps tan nombrosos al país, i avui desapareguts del tot. De tota manera, els moviments de terres varen eliminar aquesta possibilitat, i l'indret avui és completament sec. Des de la bassa del Llop, en direcció sud-oest, hom pot arribar-se a través de la plana de Sant Sebastià, fins les restes de la capella dedicada a aquest sant, on la gent s'hi aplegava joiosa per l'aplec del sant a mitjans de gener, i cercaven les famoses pedretes de Sant Sebastià, que de trobar-les els estalviava durant l'any de malalties i altres perills. En bona part de la muntanya del Coll hi abunda el granit, i aquest quan es descomposa forma cristalls de quars, que en definitiva eren les famoses i guaridores pedretes.

De cara al nord-oest i també des de la bassa del Llop es pot arribar a la Torrassa, anomenada també la Torre del Moro, com també es coneix -per allò d'aquella tradició antiga que donaven l'origen als moros, qualsevol troballa o construcció vella- aquesta extraordinària construcció de forma rodona de gairebé deu metres de diàmetre exterior, amb grans carreus de pedra a la part més antiga, a la qual s'hi va afegir la part que s'aprecia de forma prou clara, l'any 1936, per enlairar-la a l'alçada actual. Des d'aquest punt, o bé des de la mateixa església a través del camí del Coll, tornariem a les planes del Mogent, descendint ràpids, fins arribar a les terres de can Bruniquer, can Diviu o d'altres cases, més properes a Llinars, avui afectades de forma traumàtica per la modernitat amb els passos d'autopistes, variants i trens de gran velocitat.

➔ ENRIC GARCIA PEY

PEYUS ÒPTIMUS

Palou

Aprofitant el protagonisme puntual del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Granollers (el **POUM**) voldria fer tres comentaris i una pregunta.

El primer és pel text que sobre aquest tema va escriure el regidor opositor **Jordi Gàzquez** i que va sortir publicat en l'últim butlletí municipal de l'Ajuntament.

A diferència de la totalitat de textos que l'acompanyaven, el del Jordi tenia l'encant de ser diferent. L'encapçalament ja contenia una argücia molt original (el titular deia "Llegeixin la primera línia d'aquest text" i la primera línia prosseguia "I no parin fins al final. Descobriran una crítica fonamentada del nou Pla General de Granollers que amb molta pompa i poc contingut acaben de fer públic els socialistes del tripartit que governa la ciutat").

El contingut, òbviament una crítica del Poum oficialista, em va interessar (desprenia entusiasme i alternatives), em va divertir (hi havia un paràgraf on es preguntava: "Per què seguim permetent que l'entrada principal de Granollers -amb el Costa Rica de primer baluard- tingui l'aspecte que te?") i, sobretot, em va plaure perquè era un autèntic escrit d'opinió, un fet que no abunda en l'opinió local publicada, ja sigui política o periodística.

El segon comentari és per l'habilitat periodística de **Revista del Vallès** d'informar d'aquest tema d'una manera entenedora i atractiva pel lector. Em consta que molta gent que en circumstàncies normals passa de llarg aquest tipus d'informacions, s'ha atrevit a capbussar-s'hi, una setmana i una altra, i això em ve de gust fer-ho notar.

El tercer comentari és pel símbol (una creu blanca sobre fons negre) que els pagesos de **Palou** han fet servir a l'hora d'exterioritzar el seu desacord amb el Pla. Em sembla impactant el símbol i em sembla adient la forma d'exterioritzar-lo, clavat al mig dels camps propers a la carretera.

I, finalment, la pregunta: Tenint en compte que Palou és feu electoral convergent, tindrien els socialistes del tripartit que governa la ciutat (com escriu el Gàzquez) la mateixa actitud de rebuig a les inquietuds i demandes dels pagesos de Palou si es tractés d'un lloc on el vot majoritari fos socialista?

Jordi PEY
Periodista
granollers@
jordipey.com

